USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobkyně: **X. Z.**, zastoupena advokátkou Mgr. Marikou Rytířovou, Lazarská 11/6, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2021, čj. OAM-144/ZA-ZA11-LE31-R2-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 10. 11. 2021, čj. 29 Az 5/2021 - 212,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně podala dne 16. 2. 2016 žádost o mezinárodní ochranu. Žalovaný rozhodnutím ze dne 8. 3. 2018 žalobkyni mezinárodní ochranu neudělil. Toto rozhodnutí bylo později zrušeno rozsudkem NSS ze dne 19. 6. 2020, čj. 3 Azs 228/2019 - 49. Vzhledem k tomu, že v dalším řízení o žádosti o mezinárodní ochranu byla stěžovatelka neznámého pobytu, žalovaný dospěl k závěru, že nelze rozhodnout na základě dosud zjištěného stavu věci, a rozhodnutím ze dne 18. 5. 2021 zastavil řízení o žádosti žalobkyně podle § 25 písm. j) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně prostřednictvím své zástupkyně žalobu. Krajský soud řízení o žalobě podle § 33 písm. b) zákona o azylu zastavil, neboť žalobkyně byla neznámého pobytu.

[2] Žalobkyně (stěžovatelka) napadla usnesení krajského soudu kasační stížností. V kasační stížnosti nejprve dlouze shrnula průběh dosavadního řízení o své žádosti o mezinárodní ochranu včetně soudního přezkumu a osobní nesnáze své zástupkyně. V první linii kasačních námitek se stěžovatelka zabývá tím, z jakého důvodu nebyly splněny podmínky pro zastavení řízení o její žádosti. Druhá linie kasačních námitek se týká již možností soudního přezkumu rozhodnutí žalovaného. Podle stěžovatelky krajský soud postupem podle § 33 písm. b) zákona o azylu popřel její právo na soudní přezkum rozhodnutí žalovaného a vyloučil možnosti nápravy zásadního pochybení, kterého se dopustil žalovaný. Stěžovatelka zdůraznila, že požadavek na soudní přezkum ve věcech mezinárodní ochrany vyplývá i z čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání

statusu mezinárodní ochrany (procedurální směrnice). Stěžovatelka navrhla položení předběžné otázky SDEU, zda je § 25 písm. j) a § 33 písm. b) a j) zákona o azylu v souladu s evropským právem, a to zejména s čl. 46 odst. 1 a 2 procedurální směrnice. Navrhla rovněž, aby NSS případně podal ústavnímu soudu návrh na zrušení § 33 písm. b) a j) zákona o azylu a přerušil řízení do doby rozhodnutí Ústavního soudu.
[3] Namítla také, že žalobu podala v podstatě předčasně. Žalovaný totiž nezaslal předvolání k převzetí rozhodnutí zástupkyni stěžovatelky. Z tohoto důvodu tedy nenastala fikce doručení správního rozhodnutí (srov. rozsudek NSS ze dne 7. 6. 2021, čj. 1 Azs 41/2021 - 29, a § 24a odst. 3 zákona o azylu).

[4] Vzhledem k tomu, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor soudu a své řízení zatížil průtahy, měl by NSS rozhodnout přímo o udělení mezinárodní ochrany (k tomu odkázala na judikaturu SDEU). S odkazem na obsah správního spisu zdůraznila, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany.

[5] Stěžovatelka navrhla, aby NSS zrušil rozhodnutí krajského soudu i žalovaného a udělil stěžovatelce mezinárodní ochranu.

[6] Žalovaný popsal svůj postup ve správním řízení a rozvedl důvody, na základě nichž zastavil řízení podle § 25 písm. j) zákona o azylu. Uvedl také, že v soudním řízení byly podle relevantní judikatury splněny podmínky pro zastavení řízení podle 33 písm. b) zákona o azylu. Konstatoval, že krajský soud vyvinul dostatečné úsilí ke zjištění pobytu stěžovatelky.

[7] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda podaná kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelky (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, odmítne kasační stížnost jako nepřijatelnou (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021 - 28, č. 4219/2021 Sb. NSS, body 11–12).

[8] Kasační stížnost je nepřijatelná. NSS neshledal žádné pochybení krajského soudu, které by v této věci založilo přijatelnost kasační stížnosti.

[9] Sporná otázka v projednávané věci je, zda krajský soud mohl postupovat podle § 33 písm. b) zákona o azylu a řízení o žalobě zastavit.

[10] NSS se k § 33 zákona o azylu ve své judikatuře opakovaně vyjadřoval. Shledal, že jeho smyslem je „*umožnit soudům nezabývat se meritorně žalobami ve věci azylu těch žalobců, kteří již zmizeli ze zorného pole orgánů české veřejné moci, tzn. žalobců, o nichž by již bylo nadbytečné rozhodovat, neboť již pravděpodobně nejsou v dosahu jurisdikce České republiky*“ (rozsudek ze dne 25. 2. 2004, čj. 2 Azs 16/2004 - 45). Jsou-li splněny podmínky tohoto ustanovení, nemá soud ve svém procesním postupu možnost volby; vylučuje to, aby ve věci meritorně rozhodoval, a musí řízení zastavit (rozsudky ze dne 4. 9. 2008, čj. 3 Azs 40/2008 - 67, či např. ze dne 29. 4. 2009, čj. 4 Azs 2/2009 - 33).

[11] Zákon stěžovatelce neupírá věcný soudní přezkum napadeného správního rozhodnutí, jen jej podmiňuje mimo jiné tím, že má být zjistitelné místo jejího pobytu.

Pokud stěžovatelka zmizela ze zorného pole českých státních orgánů, na její právní postavení (pobytový status) by výsledek soudního řízení, resp. správního řízení, neměl totiž pravděpodobně žádný vliv. Jestliže měla stěžovatelka zájem na svém řízení ve věci mezinárodní ochrany, měla žalovanému nebo krajskému soudu sdělit aktuální místo svého pobytu. Krajský soud přitom ohledně pobytu stěžovatelky učinil dostatečné šetření, přesto ani jemu se místo jejího pobytu zjistit nepodařilo.

[12] Na posouzení věci nemá vliv ani to, že řízení o žádosti stěžovatelky o mezinárodní ochranu bylo zastaveno podle § 25 písm. j) zákona o azylu, podle kterého se řízení zastaví, pokud nelze zjistit místo pobytu žadatele o mezinárodní ochranu a na základě dosud zjištěného stavu věci nelze rozhodnout. Přezkoumání tohoto rozhodnutí by mělo smysl podle již citované judikatury pouze v případě, v něm by stěžovatelka byla kontaktní a soud by věděl, kde se zdržuje. NSS se proto nemohl zabývat námitkami stěžovatelky, které se týkaly toho, že údajně nebyly splněny podmínky pro zastavení řízení o mezinárodní ochraně podle § 25 písm. j) zákona o azylu.

[13] NSS tedy nesdílí názor stěžovatelky, že by jí byl odepřen soudní přezkum rozhodnutí žalovaného. Rozhodnutí žalovaného jistě mohlo být přezkoumáno, avšak stěžovatelka by musela splnit podmínku, podle níž musí být soudu znám její současný pobyt. To nesplnila, čímž se sama připravila o soudní přezkum rozhodnutí. Rozhodnutí soudu tedy není v rozporu s unijním právem a nelze je považovat ani za protiústavní (srov. např. rozsudek NSS ze dne 8. 12. 2021, čj. 10 Azs 219/2021 - 29).

[14] Stěžovatelka dále namítala, že žalovaný její zástupkyni nezaslal výzvu k převzetí rozhodnutí. Žaloba je tedy podle jejího názoru předčasná. NSS konstatuje, že v souladu s jeho rozsudkem ze dne 7. 6. 2021, čj. 1 Azs 41/2021 - 29, má být doručena výzva k převzetí rozhodnutí i zástupci cizince (soud zde vycházel z § 24a zákona o azylu a správního řádu), jinak nemůže nastat fikce doručení ve smyslu § 24a odst. 2 zákona o azylu.

[15] V nyní projednávané věci je ovšem situace jiná, neboť žalovaný následně zástupkyni stěžovatelky vyrozuměl o nabytí právní moci rozhodnutí a současně jí dne 6. 6. 2021 doručil stejnopis daného rozhodnutí. V této souvislosti je třeba také zdůraznit, že v žalobě zástupkyně stěžovatelky sama výslovně uvedla, že rozhodnutí žalovaného jí bylo doručeno dne 6. 6. 2021. Není tedy pochyb o tom, že rozhodnutí žalovaného bylo zástupkyni stěžovatelky doručeno, dostalo se do její dispozice (jinou otázkou je den nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, což však není pro rozhodnutí v této věci významné) a umožnilo jí včasné podání žaloby. Žádná práva stěžovatelky tedy nemohla být zkrácena. Jedná se o případ odlišný od věci řešené prvním senátem, v níž cizinec podával žalobu sám bez žalobních bodů.

[16] V této věci tedy nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Krajský soud ani hrubě nepochybil při výkladu práva. NSS proto kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost (§ 104a s. ř. s.).

[17] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51–53). Stěžovatelka úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak toto právo měl, žádné náklady nevznikly.

Poučení: Proti tomuto usnesení **není** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 27. dubna 2022

Ondřej Mrákota
předseda senátu